

Handleiding voor de afname van de toets wiskunde BW 1.11 (einde eerste leerjaar / begin tweede leerjaar)

Algemene instructies

- **De toets dient afgenomen te worden bij de ganse klasgroep.**
Bij alle kinderen die in het deelnemende leerjaar zitten, dient een toets afgenomen te worden, ook de kinderen die het leerjaar overdoen of er in de loop van het schooljaar bijgekomen zijn. De toets wordt normaliter klassikaal afgenomen, onder leiding van een leerkracht.

Voor dit toetsmoment (einde eerste leerjaar / begin tweede leerjaar) is er standaard één toetsversie voorzien (BW 1.11). In heel uitzonderlijke gevallen kunt u voor sommige leerlingen een makkelijker toets (BW 0.11) of een moeilijker toets (BW 2.11) afnemen. Die leerlingen dient u dan wel apart te nemen.
- **Wanneer wordt de toets afgenomen?**
Wanneer u de toets als eindmeting voor het eerste leerjaar gebruikt, neemt u die best einde mei/begin juni af.
Gebruikt u de toets als beginmeting voor het tweede leerjaar, dan neemt u ze best in de tweede helft van september of ten laatste de eerste week van oktober af. (Hoe later u ze afneemt, hoe hoger het beginniveau van de leerlingen en dus hoe lager hun leerwinst.)
- **Wat als een kind afwezig is vanwege ziekte of een andere reden?**
Indien een leerling afwezig is op het moment dat de toets wordt afgenomen, dient hij/zij, indien mogelijk, nog binnen een redelijke termijn (tot een week later) getoetst te worden.

De toetsafname

- De toets wordt bij voorkeur afgenomen in een **rustig lokaal**, waar de kinderen zo weinig mogelijk gestoord worden door externe factoren. De kinderen zitten liefst elk aan een afzonderlijk tafeltje. Indien dit niet mogelijk is, moet er alleszins voor gezorgd worden dat de zij hun toets **zelfstandig** (kunnen) maken. Het is zeer belangrijk dat zij niet samenwerken of op elkaars blad kijken. U zou hen bijvoorbeeld ver genoeg uit elkaar kunnen zetten of een ‘muurtje’ kunnen bouwen tussen de kinderen.

Het is van groot belang dat u bij de afname van de toets de **toetsinstructies strikt en zorgvuldig volgt**.

Toetsen hebben de bedoeling de vaardigheden van kinderen te meten op een bepaald gebied. Door kinderen bij het maken van een toets meer te helpen dan nodig is, verstoort u deze meting. Dit levert een verkeerd beeld op van het kind en daarmee ook van de feedback die we uw school geven. Daarom zouden we u willen vragen om u strikt aan de voorgeschreven instructies te houden en kinderen **niet méér te helpen dan nodig is voor een goed verloop** van de toetsafname.

Opvallende aanwijzingen (op het bord, aan de muur, ...) die verband houden met het oplossen van de toets dienen in de mate van het mogelijke verwijderd of bedekt te worden (getallenassen, splitsvoorbeelden, kalender, ...). Het is immers de bedoeling dat de kinderen de toets oplossen zonder visuele steun en zonder bijkomende uitleg van de toetsleider.

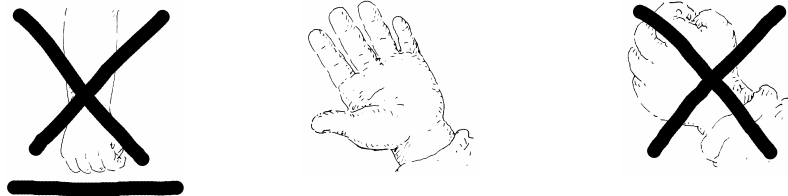
Uiteraard is het wenselijk om kinderen op hun gemak te stellen. Ook hulp bij zogenaamde 'administratieve' problemen (blad omdraaien, plaatsen van de aanwijfsstrook, enz.) mag geboden worden. Tenslotte is het bij jonge kinderen aan te raden aandacht te hebben voor 'sanitaire' problemen. Indien nodig, kan u de kinderen vooraf naar het toilet laten gaan.

- **Wat als kinderen hun antwoord willen verbeteren?**

Wanneer kinderen tijdens de toetsafname hun antwoord op een bepaalde opgave willen veranderen (bijvoorbeeld indien ze te snel hebben geantwoord), laat u dit best op een welbepaalde manier gebeuren. Daardoor vermijdt u interpretatieproblemen tijdens het invoeren van de antwoorden.

U maakt de kinderen vooraf best duidelijk dat ze u een seintje geven (bijvoorbeeld vinger opsteken) wanneer ze een fout hebben gemaakt.

Vervolgens begeleidt u het kind bij het 'verbeteren' van het antwoord. U laat het eerste antwoord staan en duidt het nieuwe antwoord aan door een kruis te zetten door de betreffende tekening. Daarna bevestigt u het nieuwe antwoord door een streep te zetten onder de betreffende tekening. De illustratie toont het resultaat:

De toetsleider mag uiteraard geen inhoudelijke aanwijzingen geven of suggesties doen bij het verbeteren van het antwoord.

Deze verbeterprocedure kan ook gebruikt worden indien kinderen per ongeluk een antwoord bij de verkeerde opgave aanduiden.

Bij opgaven waar de leerling een getal moet invullen in een hokje, kan een leerling zijn antwoord verbeteren door een streep te trekken door het foute antwoord en het verbeterde antwoord naast het hokje neer te schrijven.

Toetsmateriaal voor de toets wiskunde BW 1.11

Naast hun toetsboekje hebben de kinderen enkel schrijfgierief (een balpen of potlood) en een wit (klad)blad nodig. Ander materiaal dat voor afleiding kan zorgen of als hulp kan dienen bij het oplossen van de toets (bijvoorbeeld een meetlat of tekendriehoek) kan best van de bank verwijderd worden. De leerlingen mogen GEEN gebruik maken van een zakrekenmachine.

Benodigd materiaal voor elke leerling:

- Toetsboekje met zijn/haar naam
- Potlood of balpen
- Afdekstrookje

Het afdekstrookje kunt u maken uit licht karton van A4-formaat dat u in vier of zes stroken versnijdt.

Benodigd materiaal voor de toetsleider:

- Toetshandleiding
- Een blanco toetsboekje
- Een chronometer of een uurwerk met aanduiding van seconden
- Enkele reservepotloden of -balpennen

Het gebruik van het afdekstrookje wordt vooraf aan de kinderen uitgelegd en gedemonstreerd op het blanco toetsboekje.

Het afdekstrookje wordt steeds boven het item gelegd dat men zal oplossen. Zodra een opgave is beantwoord, schuiven de leerlingen het strookje onmiddellijk één lijn of opgave naar beneden. Zo wordt het nieuwe item aangewezen en blijven de reeds opgeloste oefeningen verborgen.

Op het toetsboekje zijn de opeenvolgende opgaven aangeduid met verschillende icoontjes. Bij de eerste opgave staat een hand, bij de tweede een schaar, enzoverder. Aan de hand van deze tekeningen kan de toetsleider steeds verwijzen naar de opdracht waarbij men is aanbeland.

Wat met kinderen die in de klas extra (compenserende) hulpmiddelen mogen gebruiken?

U mag hen die middelen ook bij deze toets laten gebruiken als u dat het meest wenselijk vindt. U plaatst in dat geval een aantekening op de voorpagina van het toetsboekje. Bij het invoeren van de toets in ons scholenportaal vinkt u bij deze leerling het vakje “extra hulpmiddel gebruikt” aan. Voor deze kinderen wordt wel een vaardigheidsscore berekend, maar hun resultaten worden verder niet in de analyses voor de schoolfeedback opgenomen.

De sommen op pagina 4 worden niet mee in rekening gebracht bij het bepalen van de vaardigheidsscore wiskunde. Het staat u dus vrij ze niet af te nemen of niet in te voeren via het scholenportaal. In dat geval moet u op het invoerscherm van het scholenportaal voor die laatste reeks opgaven overal “blanco” aanvinken.

Hierna vindt u de toetsinstructies voor de wiskundetoets BW 1.11. De woordelijke instructies worden cursief en vet weergegeven. Begeleidende aanwijzingen staan in een gewoon lettertype.

Afname-instructies voor de toets wiskunde BW 1.11

BELANGRIJK!

Let erop dat u **VOOR ELKE LEERLING** vooraan op het toetsboekje de **DAG VAN DE TOETSAFNAME** invult!

PAUZE

Nadat de opgaven van bladzijde 1 en 2 zijn opgelost (getallenkennis en vraagstukken), wordt een korte pauze ingelast.

Zorg dat enkel schrijfgerief op de banken aanwezig is.

Laat een 'scheidingsmuurtje' plaatsen tussen leerlingen die samen op een bank zitten.

Deel de toetsboekjes en de aanwijskartonnetjes uit.

Iedereen heeft een boekje en een kartonnetje gekregen.

Je hebt ook een potlood/balpen.

In het boekje staan allemaal rekenoefeningen.

De toetsleider toont een blanco boekje en doorbladert het even.

We zullen samen die oefeningen maken.

Ik lees altijd de opgave hardop voor.

Jij denkt na en schrijft dan je oplossing in het hokje.

Als je een oefening echt niet kan oplossen, teken je een streep in dat hokje.

Als je een fout hebt gemaakt, teken je een kruis door het foute antwoord en schrijf je daarnaast wat het wel moet zijn.

Soms zijn er oefeningen waarbij je het antwoord niet moet invullen.

(enkele voorbeelden tonen op pagina 3: metend rekenen)

Bij die oefeningen moet je kiezen uit vijf antwoorden.

Eén ervan is het juiste antwoord.

Bij die oefeningen moet je een cirkel of een kringetje tekenen om het juiste antwoord.

Leg je kartonnetje boven de rij met de hand.

De toetsleider doet voor op het blanco toetsboekje en controleert of het kartonnetje bij alle kinderen juist ligt.

Elke opgave wordt twee maal woordelijk voorgelezen door de toetsleider. Dan krijgen kinderen de tijd om de opgave op te lossen en om het resultaat neer te schrijven in het hokje.

Er wordt niet gewacht op trage leerlingen om door te gaan naar de volgende oefening. Té traag werken wordt dus bestraft in deze toets. Het klassikale voortgangstempo wordt zo geregeld dat de meeste leerlingen de oefeningen kunnen maken. Het is dus zeker geen snelheidstest.

Wanneer een kind een oefening niet kan oplossen, tekent zij/hij een streepje in het hokje. Zo toont de leerling dat de oefening werd geprobeerd en zal zij/hij niet missen van hokje bij het invullen van de volgende opgave.

De helft van 10 is ... ?

De helft van 10 is ... ?

***Schrijf je uitkomst in het hokje
en schuif dan je kartonnetje onmiddellijk een lijn naar beneden,
boven de rij met de schaar.***

De toetsleider wacht tot ongeveer iedereen klaar is met de eerste oefening.

Je kartonnetje ligt boven de rij met de schaar.

Hoeveel groepjes van 5 zijn er in 15?

Hoeveel groepjes van 5 zijn er in 15?

***Schrijf je uitkomst in het hokje
en schuif dan je kartonnetje onmiddellijk een lijn naar beneden,
boven de rij met de telefoon.***

De acht overige opgaven van de eerste pagina worden op dezelfde manier afgewerkt. De toetsleider zegt de opdracht twee maal hardop en geeft de leerlingen de tijd om de oplossing te zoeken en neer te schrijven in het hokje.

Wanneer de laatste oefening van de eerste pagina is opgelost, zegt de toetsleider:

Nu draaien we ons blad.

Leg je kartonnetje boven de rij met de bril.

De tien vraagstukken worden geleid opgelost zoals de opgaven van pagina 1.
De toetsleider leest twee maal het vraagstuk voor en geeft de leerlingen de tijd om de oplossing te zoeken en neer te schrijven in het hokje. Zo luidt de instructie voor de eerste opgave:

***Moeder verdeelt eerlijk 8 snoepjes tussen 2 kinderen.
Hoeveel snoepjes krijgt ieder?***

***Moeder verdeelt eerlijk 8 snoepjes tussen 2 kinderen.
Hoeveel snoepjes krijgt ieder?***

***Schrijf je oplossing in het hokje
en schuif dan je kartonnetje een lijn naar beneden,
boven de oefening met de auto.***

Wanneer de laatste oefening van de tweede pagina is opgelost, zegt de toetsleider:

Leg je kartonnetje op de volgende bladzijde boven de opgave met de auto.

pauze

Op deze bladzijde worden de oefeningen eerst een beetje anders.

Je moet de oplossing hier niet in een hokje schrijven.

Bij deze oefeningen worden er vijf antwoorden gegeven.

Jij moet zoeken welke van deze vijf het juiste antwoord is en daar moet je dan een kring of een cirkel rond tekenen.

Je zoekt het ene juiste antwoord en je omcirkelt dat.

Kijk maar naar de eerste oefening.

Hoe groot is onze meester/juf?

Hij/Zij is een klein beetje kleiner dan

1m 2m 5m 10m 15m

Trek een cirkel rond het antwoord dat volgens jou juist.

Er is maar één antwoord juist van de vijf.

Teken een cirkel rond dit juiste antwoord.

Hoe groot is onze meester/juf?

Hij/Zij is een klein beetje kleiner dan

1m 2m 5m 10m 15m

Als je een fout hebt gemaakt, teken je een kruis door het foute antwoord en trek je een cirkel rond het juiste antwoord.

We gaan nu verder met de volgende opgave.

Ook de tweede, derde, vierde en vijfde opgave van deze pagina worden gelijkaardig aangeboden met een vijfvoudige keuze. De leerlingen moeten een cirkel tekenen rond het ene juiste antwoord.

Wanneer de vijf opgaven ‘Metend rekenen’ zijn opgelost, worden de tien splitsoefeningen, die in de twee kaders staan, met één instructie aangebracht:

In deze twee kaders of hokken staan er twee reeksen met splitsoefeningen:

10 is gelijk aan 3 plus ... (spreek uit als: ‘puntje puntje puntje’)

10 is gelijk aan ... plus 10

10 is gelijk aan 5 plus 0 plus 1 plus 1 plus ...

10 is gelijk aan 2 plus 2 plus 1 plus 0 plus 2 plus ...

10 is gelijk aan 2 plus 4 plus ...

20 is gelijk aan 14 plus ...

20 is gelijk aan ... plus 11

20 is gelijk aan 5 plus 4 plus 3 plus ...

20 is gelijk aan 4 plus 5 plus 6 plus ...

20 is gelijk aan 2 keer ...

Maak al deze splitsoefeningen in de twee kaders.

Als je klaar bent, schuif dan je kartonnetje naar beneden tot boven de eerste reeks getallen bij het boek en wacht tot iedereen klaar is met de splitsoefeningen.

Ook de laatste vijf opgaven van pagina 3 (verderzetten van getallenreeksen) worden uitgelegd met dezelfde instructie:

Dit zijn vijf reeksen getallen

In iedere reeks moet jij het volgende getal van de reeks zoeken en invullen. Als je met sprongen telt, vind je de oplossing.

de eerste reeks: 5 10 15 ... (spreek uit als: 'puntje puntje puntje')

de tweede reeks: 14 12 10 ...

de derde reeks: 10 13 16 ...

de vierde reeks: 2 6 10 14 ...

de vijfde reeks: 13 10 7 ...

Zoek van deze vijf reeksen steeds het volgende getal.

Als je klaar bent, leg dan je balpen neer.

We wachten om ons blad te draaien tot iedereen klaar is.

De sommen op pagina 4 worden niet mee in rekening gebracht bij het bepalen van de vaardigheidscore wiskunde. Het staat u dus vrij ze niet af te nemen of niet in te voeren via het scholenportaal. In dat geval moet u op het invoerscherm van het scholenportaal voor die laatste reeks opgaven overal “blanco” aanvinken.

Voor deze pagina moet de toetsleider beschikken over een chronometer of een uurwerk met aanduiding van seconden.

Leg allemaal je potlood/balpen neer en luister.

Op deze bladzijde zie je twee reeksen met oefeningen: een reeks met optellingen en een reeks met aftrekkingen.

Eerst maken we de optellingen.

Als ik ‘start’ zeg, neem je je potlood/balpen en maak je zoveel mogelijk optellingen tot ik ‘stop’ zeg en dan leg je je potlood/balpen neer.

Probeer dus zoveel mogelijk optellingen te maken tot ik ‘stop’ zeg.

Daarna mag je niet meer verder werken.

Wie vroeger klaar is, legt zijn balpen neer en wacht.

Je mag nog niet beginnen met de aftrekkingen.

Als je een fout maakt, doorstreep je de fout en schrijf je het juiste antwoord ernaast.

Klaar?

Neem je balpen en maak zoveel mogelijk optellingen. START.

Na één minuut werktijd zegt de toetsleider:

STOP.

Iedereen balpen neer. Het is niet erg als je nog niet klaar bent.

Nu maken we de aftrekkingen: zoveel mogelijk tot ik stop zeg.

Klaar?

START.

Na één minuut werktijd zegt de toetsleider:

STOP.

Iedereen balpen neer, ook als je nog niet klaar was.

Ik haal de boekjes op.